

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

כא.

עין משפט נר מצוה

קו א מ"י פ"י מהלכת
עבודת כוכבים ה"ב
סמג לאון מה פ"א ע"ד
סימן קנ"ג סעף ח'
קו ב מ"י פ"א מהלכת
טור ש"ע ע"ג סעף
י"ג
קח ג מ"י פ"א מהלכת
מוחה ה"א סמג
ע"ש כג טור ש"ע י"ד
סימן קנ"ג סעף ח'
ק"ב ד מ"י פ"א מהלכת
תרומו' ה"ב
ע"ש
ק"ה ו ז מ"י פ"א מהלכת
עבודת כוכבים ה"ב
סמג לאון מה טור ש"ע
י"ד ס"י קנ"ג סעף ט'

הא אמר רב משרשיא מוזהה חובת הדר היא. פירוש ו"כ אין לגזור זהו שכירות אטו מכירה דמכירה לא מפקע לה ממוחה אצל צדקות צמיתה מפקע להו ממעשר ויש מפרשים דאמאי אפי' למ"ד אין קנין לעובד כוכבים צ"ל להפקיע מיד מעשר

משכירין להם כספים. ולא גזרינן אטו מכירה דאי נמי אמי לדי מכירה לא עבר דלאורייתא דמי כתיב לא תמן להם חן וחינה"ו צ"ל כתיב דחשיבה חנייתה ומיהו מכירה לכתמילה לא דגזרינן משום מכירה דארכ' ישראל: אצל לא וכו' וכו'. דמחוק וליכא למיגזר מכירה דהתם אטו מכירה דא"י: מוכרין כספים ומשכירין שוים. אצל מכירה לשדות לא כיון דאיכא תרמי גזרינן: טעמא דרבי יוסי מפרש בגמ' אף במקום שאמרו להשכיר. צמים לא לבית דירה אמרו אלא לאשתמושי זהו צמיצי ומיננא: מפני שנקראם על שמו. והרואה שמחממין בשבת אומר שהכלים שזוחין של ישראל הן: גבי חוצה הדר הוא. ולא חוצה גבית הלכך ליכא אפקעתא דתמיז ציתק"ו דרך ציאתק"ו אלתא למי שנכנס ויואל למוכה אזהר רחמנא: היא גופא גזירה. שכירות אטו מכירה: והא שכירות שדות דסוריא דגזירה לגזירה היא. דקס"ד משום שכירות דא"י איתסר: שמיא כיבוש. ובמכירה דסוריא איכא איתסורא על צמים צין שדות הלכך שכירות שדות דסוריא לאו גזירה היא משום שכירות דא"י אלא משום מכירות שדות דלאו גזירה היא אלא איתסורא דלאורייתא ומיהו לא אחמורו זה רבנן למיגזר שכירות דצמים אטו מכירה: אצל שדות ליכא איתסורא דלאורייתא

רבינו חננאל

צריך לומר שדות: [גמ']
גזרי שכירות אטו מכירה ואמרי' מאי עילוייה שדות מן הבתים אילימא משום דאית בשדות תרתי איתורי חזא דיבת להו תנייה בקרקע וחדא דקא מפקעת להו מן המעשר בתים נמי הא איתא בתים נמי הא איתא [ונתיה] בקרקע ופקיעת מוזהה ופרקי' מוזהה חובת הדר הוא. בסוריא משכירין בתים לעובדי כוכבים אבל לא שדות אוקימנא קסבר כיבוש יחיד שמיא כיבוש אפי' דדור הוא דבשבתו אפי' ישראל היא שדות דאית בהו [תרי] איתורי כדאמרן גזרי שכירות אטו מכירה בתים דלית בהו אלא משום חנייה בקרקע בלבד לא גזרו שכירות אטו מכירה. בחוצה לארץ מוכרין בתים כו' ר' יוסי אומר אף בארץ ישראל משכירין להם בתים ובסוריא מוכרין להם בתים ומשכירין שדות ובחוצה לארץ מוכרין אלו ואלו יוסי שדות בא"י דאית בהו תרתי גזרו רבנן שכירות אטו מכירה בתים לא גזרו בהו בשכירות בסוריא קסבר ר' יוסי כיבוש יחיד לאו שמיא כיבוש ואינו א"י מכירת בתים דאיכא אלא חזא ושכירות שדות אפי' דאיכא תרתי לא גזרו רבנן ולא גזרו אלא מכירת שדות בסוריא בלבד: ובח"ל מוכרין להן אלו ואלו אמרו רב יודיה אמר שמואל הלכה כו' יוסי ובלבד שלא יעשם שנוה. תא אין שכונה פחותה מג' בני אדם ויהוש' דלמא האי דובנת ליה אודל ומוכין לאחרים והו' להו שכונה ופרקי' לפני עור לא תתן מכשול מפקדינן לפני דלפני לא מפקדינן: אף במקום להשכיר

משכירין להם בתים אבל לא שדות ובחור"ל מוכרין להם בתים ומשכירין שדות דרבי רבי מאיר רבי יוסי אומר "בארץ ישראל משכירין להם בתים אבל לא שדות ובסוריא מוכרין בתים ומשכירין שדות ובחור"ל לארץ מוכרין אלו ואלו"ו אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שהוא מכנים לתוכו עבודה כוכבים שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך ובכל מקום לא ישכיר לו את המרחץ מפני שהוא נקרא על שמו: גמ' מאי אין צריך לומר שדות אילימא משום דאית בה תרתי חזא חניית קרקע וחדא דקא מפקע לה ממעשר אי הכי בתים נמי איכא תרתי חזא חניית קרקע וחדא דקא מפקע לה ממוחה אמר רב משרשיא מוזהה חובת הדר הוא: בסוריא משכירין בתים כו': מאי שנא מכירה דלא משום מכירה דארץ ישראל אי הכי משכירות נמי נגזור ה"א היא גופה גזרה ואנן גיקום ויגזרו גזרה לגזרה והא שכירות שדה דבסוריא דגזרה לגזרה היא וקא גזרינן התם לאו גזרה הוא קסבר כיבוש יחיד שמיא כיבוש שדה דאית ביה תרתי יחד ביה רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גזרו בהו רבנן: בארץ וכו': שדה דאית ביה תרתי גזרו רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גזרו בהו רבנן: רבי יוסי אומר בארץ ישראל משכירין להם בתים וכו': מ"ט שדות דאית בהו תרתי גזרו רבנן בתים דלית בהו תרתי גזרו רבנן: ובסוריא מוכרין וכו': מ"ט קסבר דכיבוש יחיד לא שמיא כיבוש ושדה דאית בה תרתי גזרו רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גזרו רבנן: ובחור"ל מוכרין וכו': מאי טעמא כיון דמרחק לא גזרינן אמר רב יהודה "אמר שמואל ה"לכה כרבי יוסי אמר רב יוסף ה"בבלד שלא יעשנה שכונה וכמה שכונה תנא אין שכונה פחותה משלשה בני אדם ולחוש דלמא אויל האי ישראל ומזבין אחד עובד כוכבים ואויל היאך ומזבין לה לתרי"ו אמר אביי"ו אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן: אף במקום שאמרו להשכיר: ומכיל דאיכא דוכתא דלא מוגרי' וסתמא

אמאי לא חשיב הא מילתא דהכא דצמית צמים ושכירות שוות לא"י ובשכירות צמים פליג התם דקאמר עפרה טמא כח"ל והרואה ליכנס לה צטהרה יכנס כ"ל ואומר ר"י דתני ושייר ואלע"ג דנחית תנא למניינא (ב) מ"מ איכא למימר תנא ושייר כדאשכחנא בהרבה מקומות: "ביבול" יחיד. פ"ה שלא היה שם אורים ותומים וששים רבוא ויותר נראה כמו שפירש הר"ר יצחק מהרפוט דכל מה שכנס יחיד כגון יחיד זן מנשה אינו א"י אצל קשיא דאי מא"י הוא אין זה קרוי כיבוש יחיד ואם מחו"ל הוא אפי' היו שם ששים רבוא קרוי כיבוש יחיד לכן נראה כל שאין לו רשות לכנס נקרא חו"ל דכל זמן שלא כנס כל א"י לא היה לו רשות לכנס חוצה לארץ והכי איתא בספרי פרשת עקב כשכנס דוד ארס נהרס וארס נוצה אמר לו הקב"ה סמוך לפלטיין שלך לא כנסת ואתה הולך ומכנס חוצה לארץ שנאמר ואת היבוס יושב ירושלים וגו' (ט) : אלפני דלפני לא מפקדינן. האי סימנא בעלתא הוא כלומר לכולי האי לא מפקדינן: אף במקום שאמרו להשכיר: ומכיל דאיכא דוכתא דלא מוגרי' וסתמא

(א) [לעיל טו. פסחים ו.].
(ב) פסחים ד. ב"מ ק"א;
(ג) ויבנה ג. ויט"ו. (ד) גיטין (ה) [ע"י מוס' יבמות (ז) ח.].
(ז) ד"ה סמס וכו' מה שהניחו בקושא"ל (ו) [לעיל (ד. א.)].
(ח) [לכה מנייה רש"ע].
(ט) [גדרים ו.].
(י) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יא) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יב) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יג) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יד) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(טו) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(טז) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יז) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יח) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(יט) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].
(כ) [ע"י מוס' איתסורא דשכירות כ"ל].

תורה אור השלם

1. ולא תביא תועבה אל ביתך וד"ת ח"כ פתחו שקץ תשקצו ותעב ותעבבו פי ח"כ וכו': דברים ז ו ז לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול ור"א מוס' איתסורא דא"י ויקרא יד יד

גליון הש"ס

גמ' א"ש הלכה כו' יוסי. ע"י לעיל דף ו' ע"ה מוס' ד"ה פשיטא:

הגהות הב"ח

(א) תוספות ד"ה הא אמר וכו' הלא בשכירות גופא אפי' ג' דליבא יכתיב דשכירות ליכא משום חניית קרקע מ"מ שם המעשר: (ב) שם ד"ה קסבר וכו' מ"מ איתא למימר. כ"כ וכו' מוס' פקדינן דף טו ע"ה ד"ה והא וכו' מ"מ מכת דכ"ה ע"ה:

מוסף רש"י

לא לבית דירה אמרו. אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו אלא להענין זו צמית ועיס ולא שדות הוא זה (פסחים ו. וכו') ע"ל (טו). מוזהה חובת הדר הוא. דלרש"י (מנחות ד'). ציתק"ו דרך ציאתק"ו למי שנכנס ויואל לה זה הדר זה (ב"מ ק"א) לפי שהיא משמרתו (פסחים ו. גזירה לגזרה. ה' דלמדינן ככולי הש"ס שאין מוכרין גזרה לגזרה. מהאי קא נפקא ושמרתם את משמרתם. עשו משמרתם כלומר גזרה למשמרתם לתורתם ולא משמרתם למשמרתם. שלא יעשו גזרה לגזרה (ביב"ח ב.). כיבוש יחיד. דדור. שלא היו כל ישראל יחד שדות שיהו ככנסו יחשע שהיו כולם וכשנה לגזר כל ישראל קרס חלוקה. אצל דל לא כנס אלא לגזרו (גיטין ח.).

אמאי לא חשיב הא מילתא דהכא דצמית צמים ושכירות שוות לא"י ובשכירות צמים פליג התם דקאמר עפרה טמא כח"ל והרואה ליכנס לה צטהרה יכנס כ"ל ואומר ר"י דתני ושייר ואלע"ג דנחית תנא למניינא (ב) מ"מ איכא למימר תנא ושייר כדאשכחנא בהרבה מקומות: "ביבול" יחיד. פ"ה שלא היה שם אורים ותומים וששים רבוא ויותר נראה כמו שפירש הר"ר יצחק מהרפוט דכל מה שכנס יחיד כגון יחיד זן מנשה אינו א"י אצל קשיא דאי מא"י הוא אין זה קרוי כיבוש יחיד ואם מחו"ל הוא אפי' היו שם ששים רבוא קרוי כיבוש יחיד לכן נראה כל שאין לו רשות לכנס נקרא חו"ל דכל זמן שלא כנס כל א"י לא היה לו רשות לכנס חוצה לארץ והכי איתא בספרי פרשת עקב כשכנס דוד ארס נהרס וארס נוצה אמר לו הקב"ה סמוך לפלטיין שלך לא כנסת ואתה הולך ומכנס חוצה לארץ שנאמר ואת היבוס יושב ירושלים וגו' (ט) : אלפני דלפני לא מפקדינן. האי סימנא בעלתא הוא כלומר לכולי האי לא מפקדינן: אף במקום שאמרו להשכיר: ומכיל דאיכא דוכתא דלא מוגרי' וסתמא

אמאי לא חשיב הא מילתא דהכא דצמית צמים ושכירות שוות לא"י ובשכירות צמים פליג התם דקאמר עפרה טמא כח"ל והרואה ליכנס לה צטהרה יכנס כ"ל ואומר ר"י דתני ושייר ואלע"ג דנחית תנא למניינא (ב) מ"מ איכא למימר תנא ושייר כדאשכחנא בהרבה מקומות: "ביבול" יחיד. פ"ה שלא היה שם אורים ותומים וששים רבוא ויותר נראה כמו שפירש הר"ר יצחק מהרפוט דכל מה שכנס יחיד כגון יחיד זן מנשה אינו א"י אצל קשיא דאי מא"י הוא אין זה קרוי כיבוש יחיד ואם מחו"ל הוא אפי' היו שם ששים רבוא קרוי כיבוש יחיד לכן נראה כל שאין לו רשות לכנס נקרא חו"ל דכל זמן שלא כנס כל א"י לא היה לו רשות לכנס חוצה לארץ והכי איתא בספרי פרשת עקב כשכנס דוד ארס נהרס וארס נוצה אמר לו הקב"ה סמוך לפלטיין שלך לא כנסת ואתה הולך ומכנס חוצה לארץ שנאמר ואת היבוס יושב ירושלים וגו' (ט) : אלפני דלפני לא מפקדינן. האי סימנא בעלתא הוא כלומר לכולי האי לא מפקדינן: אף במקום שאמרו להשכיר: ומכיל דאיכא דוכתא דלא מוגרי' וסתמא

צריך לומר שדות: [גמ']
גזרי שכירות אטו מכירה ואמרי' מאי עילוייה שדות מן הבתים אילימא משום דאית בשדות תרתי איתורי חזא דיבת להו תנייה בקרקע וחדא דקא מפקעת להו מן המעשר בתים נמי הא איתא בתים נמי הא איתא [ונתיה] בקרקע ופקיעת מוזהה ופרקי' מוזהה חובת הדר הוא. בסוריא משכירין בתים לעובדי כוכבים אבל לא שדות אוקימנא קסבר כיבוש יחיד שמיא כיבוש אפי' דדור הוא דבשבתו אפי' ישראל היא שדות דאית בהו [תרי] איתורי כדאמרן גזרי שכירות אטו מכירה בתים דלית בהו אלא משום חנייה בקרקע בלבד לא גזרו שכירות אטו מכירה. בחוצה לארץ מוכרין בתים כו' ר' יוסי אומר אף בארץ ישראל משכירין להם בתים ובסוריא מוכרין להם בתים ומשכירין שדות ובחוצה לארץ מוכרין אלו ואלו יוסי שדות בא"י דאית בהו תרתי גזרו רבנן שכירות אטו מכירה בתים לא גזרו בהו בשכירות בסוריא קסבר ר' יוסי כיבוש יחיד לאו שמיא כיבוש ואינו א"י מכירת בתים דאיכא אלא חזא ושכירות שדות אפי' דאיכא תרתי לא גזרו רבנן ולא גזרו אלא מכירת שדות בסוריא בלבד: ובח"ל מוכרין להן אלו ואלו אמרו רב יודיה אמר שמואל הלכה כו' יוסי ובלבד שלא יעשם שנוה. תא אין שכונה פחותה מג' בני אדם ויהוש' דלמא האי דובנת ליה אודל ומוכין לאחרים והו' להו שכונה ופרקי' לפני עור לא תתן מכשול מפקדינן לפני דלפני לא מפקדינן: אף במקום להשכיר